

Утвърдил:.....

Директор: Атанаска Христозова

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

I. УВОД

Настоящата програма обуславя целите и задачите на работа с деца и ученици от СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово и урежда взаимоотношенията между институциите като определя условията и начините за осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всяко дете и ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

Програмата за приобщаващо образование е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за включване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество ;
- Национална стратегия на Р. България за приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово, съобразно неговите лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени

или жертва на насилие, деца с изяви дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнци, деца от различни етнически групи и др. с различни идентифицирани нужди.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активирание и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

- гарантиране на правото на всеки ученик на достъп училище най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено образование;
- гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията ,уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
- системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на учениците;
- сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина/училището, детето/ученика, семейството и общността;
- намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;
- нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;
- гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на покрепата на личностното развитие в СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово за координатор е определен заместник-директора, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование. Общата подкрепа в СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово се осъществява от екип, ръководен от координатор, логопед, психолог, ресурсен учител и педагогическите специалисти. Логопедичната работа като част от общата подкрепа за личностна и гражданска реализация цели превенция на комуникативните нарушения и обучителни затруднения. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните педагогически специалисти чрез осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово или центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия логопед или консултант от кариерен център в екип с учителите от професионалното направление в училище също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово библиотечен фонд, ръководен определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците. Провеждането на консултации по учебните предмети и допълнителна педагогическа помощ извън редовните учебни часове също са част от общата подкрепа за личностно развитие и превенция на обучителните затруднения. Изграждането на позитивен психологически климат в училище, като част от общата подкрепа, цели превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация преодоляване на проблемно поведение, които са израз на общата воля и координираните действия на всички участници в образователния процес.

Описаните в ПУД морални и материални награди също са част от предоставяната от СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование .

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства

-ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, СУ „Св. Климент Охридски“ – с. Стамболово, общ. Стамболово уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

III. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	класни ръководители, учители	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководители, учители, ресурсен учител	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	Текущ	директор, заместник-директори	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11. 24.05	завеждащ библиотека	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	15.09.	учители в ЦОУД	
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 до 7	01.12. 01.05.	Класни ръководители, учители по специалността, кариерен консултант	

Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководител, учители, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	Психолог, ресурсен учител	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, зам.-директор, учители, психолог	
Организиране и провеждане на "Училище за родители"	01.03.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, директор, районна администрация	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели. **Улесняването и повишаването на информираността на обществеността в дадено населено място за възможностите, които се предоставят в центъра на съответното населено място, чрез съсредоточаването на цялото разнообразие от дейности за личностно развитие в единен център е гаранция за ефективност на Програмата за приобщаващо образование като трамплин в развитието на гражданско общество.**